

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 15 Maj 1820.

Fortsättning af Fastlags-spelet

Ridder Göran

eller

Trasenberg's Ändalykt.

Theatern som i första och andra Scenerne. Lindebergets Gnom kommer ut ur Berget, ledandeden med en kedja bundna Ulfven i vänstra handen, och i den högra håller han en lind-gren.

Gnomen, till Beundrar-Chörerne.

Skrikhalsar! så veten J då intet skick?
Jag undrar af hvilken det lof man fick
Att så kring mitt fredliga Lindeberg stoja,
Liksom det blott vore åt Ulfven en koja? —
Benägen att tjena mitt land och min stat,
Till middag jag ätit min goda mat,
Och medan min mage den skull' digerera,
Så satte jag mig att poetisera.
Jag ock snarkade djupt och drömde sällt
Och sedolarde i Rim akademiskt snällt,
Då börjar här ute ett fanners ett väsen,
Som om AukaThor sjelf kom i Bockspän-
da schäsen.
Mina egna tankar jag ej kunde förstå
Och ogörligt ett Rimslut hitta på,
Så bullrades här. — Att Er blixten för-
tärde! —
Hvarom är då frågan? — Hyad är på färde?

Choragen för Polis-Beundrarne.

Att fröjdas, hvem har mera skäl än jag,
Som skådat på Bären min ovän i dag?
Der ligger nu Staren, med hjessan hopplattad
Och vickandestjerten *ex officio* bortsnattad.
Min ädla själ ser i kors och sig skjuter
i blom,

Ty nu har min fiende funnit sin dom. —
Hans giftiga tunga anmärker ej mera,
Jag må då väl dansa och calasera!

Gnomen.

Min Herre! Min Herre! den Moralen var
snöd,

Att glädja sig så åt en likes nöd,
Om han ock var Er ovän, kan intet båta. —
Den kanslofulle ädle blott vet att förlåta. —
Just då han bär af otack en Sisypshäll
Läser han lugnast sina aftonböner hvar qväll.
Då också han är en åbo i täredalen,
Så delar han ömt med den lidande qvalen,
Och tänker, vid ovännens fall, för sig:
"Hvad i dag händer dig, kan i morgon
ske mig.

Fast nu jag hofverar, så stolt, som strutsen,
Om en timma jag lätt kan ligga i smutsen;" —
Den Sentensen, det vet jag, är så sann,
som lin,

Ty jag läst den, i Prima, en gång på Latin. —
Men J andre, hvi fallen J tårar på kind? —

Choragen för Anmärkar-Beundrarne.

Nu Staren ej mera, så lätt som en vind,
Sig svingar, i hvirflande kretsar, mot skyn
Och tjuisar yärt hjerta och gläder vår syn.

På bår, ach! . . han ligger . . Ve! . . stel,
kall och död.

Ty må vi med tårar ju lätta vår nöd? —

Gnomen.

Ingen nödvändighet ser jag deri.

Den ej får lefva, får åtminstone låta bli. —

Den är i båda fallen ju lika fri? —

Men död, får han ett rum i Svensk Biographi. —

Jag har lust vandra in, för att derpå skriva.

Blott härute J villen slikt väsen ej driva.

Den vise vet ju väl, att allt kött är hö.

Allt papper är lumpor och vårt lif som ett rö;

Och att fordra det en Stare skall alltid

lefva,

Det är att in i det idealiska syäfva,

Att falla in i vidskeppelse och mysticism,

I magnetism och Schellingianism,

I Jesuitism och Chatolicism,

Neoplatonism och Germanism —

Allt saker, som ej min Mästare kan tåla,

— Han, J veten väl, som Journalen plår

måla —

Gå till honom! — Han sticker er bedröf-

velses starr,

Ty han är just en liten djefvul till narr.

Choragen för Polisbeundrarne.

Det der sladdret jag allt för länge hört på,

Det ger jag hin att begripa ell' förstå.

Det kan dock att fröjdas mig icke förneka.

Choragen för Anmärkar-Beundrarne.

Ej heller ifrån min sorg mig heveka.

Choragen för Polisbeundrarne, börjar

ster att sjunga:

Kors hvad mitt hjerta sig fröjdar och ler" etc.

Choragen för Anmärkar-Beundrarne,

likaledes:

O tårar, o qual öfver suckande länder etc.

Gnomen.

Nej nu blir Er frihet för vild och för arg! —

Så slå då du Lindgren och bits du Varg!

Och gör den ej tiger till straffad och qväst!

Ulfven blir lös, och börjar tjuta

Båda Beundrar-Chorerne.

Ach, himmel, se Ulfven, den stygga best! —

De fly Ulfven jagar dem. Gnomen springer efter, för att, genom skarpa slängar af Lindgrenen, på Ulfvens länd applicerade, gifva honom förökad courage.

(Forts. e. a. g.)

Det envisa Spöket.

Fröken *Margareta von Bärenwald* var en ung och vacker flicka, som hoppade öfver berg och dalar som en stenget. Äta och sofva kunde hon så godt som någon. Af örter och rötter förstod hon att tillreda helsosamma drycker, men sjelf hade hon aldrig smakat dem. Ingen suck höjde hennes bröst; intet bekymmer nådde hennes hjerta. Ty hon var enda dottern till den gamla *Herr von Bärenwald*, som, ehuru icke till öfverflöd välsignad med detta timliga goda, likväl tillfredsstälde alla hennes önskaningar, emedan hon sällan önskade något, och uppfostrad i den ensliga skogsbyggden, lätt kunde unnbära stora världens konstlade njutningar.

Men ändtligen kommer en tid, då alla flickor önska något, de må vara uppfostrade i skogen eller vid hofvet, och denna tid var nu inne; ty *Margareta* raknade aderton år. Och så, då kom gamla *Herr von Eberstein*, som hade många gods och många bräckligheter, mycket penningar och mycket podager. Han begärde *Margaretas* hand och lilla älskvärda person. Hennes far betänkte hvad som föräldrar vanligen anse för det viktigaste, nemk att hans kara dotter ej skulle komma att sakna öfverflödig mat och dryck. Om det öfriga bekymrade han sig föga, så mycket mindre som *Margareta* för det första ej syntes ha andra behof. Alltid van att hålla sin fars ord för ett evangelium, lade hon sorglös och glad sin lilla mjuka hand mellan *Hr von Ebersteins* knottiga fingrar, och han förde henne hem till

sin borg *Gehofen* i *Thüringen*, hvilket skedde år 1681.

Ett år eller två af den unga fruns äktenskap förflöto utan sorg och ånger. Munter och glad fullgjorde hon alla sina pligter; hon bultade sin gamla äkta krymping i ryggen när han hostade, värmdde hans fötter och skar sönder hans mat på tallriken. Om än dessa kärleksverk stundom voro henne besvarliga, så fann hon derföre ersättning i kök och källare, i silfverkammare och linneskåp. Alltid stodo fyra sköna hästar tillreds att föra henne omkring hos gamla Tanter i grannskapet, eller bar henne en sagta skridande gångare till den stojande jagten, eller lockade henne de vid stranden lekande fiskarna till sjön med ett metspö i handen. — Hennes spegel började väl säga henne obehagliga nyheter, som till exempel: Dina kinder blekna; dina ögons strålar slockna; dina barmfläsnar med bekvämlighet sin plats inom det eljest tränga snörlifvet, och mera sådant. Men som hon för öfrigt egentligen ej kunde klaga öfver någon opasslighet, så dröjde det länge innan hon bekymrade sig derom. Imellertid grep det dolda onda allt mer omkring sig. Den vissnade färgen betäckte hennes förut friska och runda ansigte; de annars så skönt undångömda finger-knogarna blefvo synliga. Af en stark hjertklappning upptäckte hon för första gången stället der hjertat sitter; svåra tryckningar förjagade sömnen; den krämpiga sängkamratens hosta, som förut aldrig väckt henne, lemnade henne nu intet ögonblicks ro; matlusten forsvann, och med denna ungdomskraften; hon kunde ej mera regera sina muntra jagthäst, och blef liknöjd för alla nöjen, ja till och med för det skönaste Schlesiska linne, hvilket hon förut, liksom andra fruar, aldrig kunde se utan förtjusning.

Den ömma maken började frukta för hennes helsa, och lät från Erfurt hemta en gammal Esculap. Som denna ej förstod en bokstaf af den unga fruns tillstånd,

så hjälpte han sig på det bland läkare vanliga sättet: Han föreslog en brunnskur. Men den gamle Herr von Eberstein, som i yngre åren äfven sett sig omkring i verlden, och ej var oerfaren i frågan om fruntimmers sjukdomar, fann en viss betänklighet vid att samtycka till en brunnsresa. Han åtnöjde sig med att hederligt betala Esculapen för några blådsvälkande dekokter och skickade honom med de fyra sissellösa vagnshästarna tillbaka till Erfurt.

Margaretas kinder och läppar blefvo allt blekare; en convulsivisk kramp skakade hennes späda kropp, och hon vankade omkring som en skugga. Så fortlor det till den 9:de Oktober 1683. Denna afton hade hon knappt förfogat sig till hvilan, förr än hon i venstra armen kände en nypning. Hon såg ej hvarifrån den kom, men stället blef straxt blått. Den 12:te, när hon ville gå i träården, såg hon vid salsfönstret en hvit skepnad, som vinkade henne med handen. Darrande vände hon om, och lemnade ej mera rummet denna afton. Om natten blef hon åter nypen, och följande dagen, i sin eftermiddags-slummer, störd af ett iskallt finger, som kittlade henne på halsen, och sedan liksom med tummen tryckte henne på bröstet, så att hon måste skrika. Hastigt ville hon springa opp ur sängen, men trycktes på skuldrorna tillbaka, och en röst hviskade henne i örat: "Kom med mig utanför portien, der en skatt väntar dig."

Men hon gick ej, utan lät genast hemta sockenpresten, för hvilken hon beklagade sig öfver sina anfåktelser. Den fromme mannen gaf henne på embetets vägnar några tröste-ord, och varnade henne att på intet sätt samtycka till spökets begäran, alldenstund man af nyppningarna kunde sluta, att ingen ljusens, utan en mörksens ängel hade med henne sina funder. — När klockan slog sex — detta var den af spöket utsatta timmen — hördes hviskningen tätt invid Margaretas öra uttala följande ord: "Efter du ej lydde mig,

"skall jag plåga dig hela natten, på det du må bättre besinna dig och i morgon kl. 6 gå med mig; ty du skall och måste mottaga skatten."

Spöket höll ord, och uppenbarade sig för Fru von Eberstein denna gången i synlig måtto. Det såg ut som en hvitklädd nunna med ett rödt kors på hufvudet. Haka och mun voro insvepta i en såkallad hakduk, liksom adeliga fruntimmer den tiden brukade vid likbegängelser. Vid dess högra sida hängde en rosenkrans.

Denna vålnad fortfor hela natten med att nypas och draga henne i nattkläderna, så att gamla herrn for upp af otålighet och ropade med hög röst: "Om du är djefvulen, hvad har du att göra i mitt hus? och hvarföre plågar du min hussru? Packå dig borrt!" — Härpå svarade spöket, likväl endast hörbart för frun: "Jag är ej en djefvul, utan en fröken af familjen von Trebelin. Jag har i portgången förvarat en skatt, som jag ämnat åt Fru von Eberstein, af tacksamhet för det hon låtit förnya min fordna kammare och valt den till sitt boningsrum."

Härpå begärde gamla herrn, att vålnaden skulle stiga på andra sidan om sängen bredvid honom, och svara på hans frågor, men hvilket denne vägrade; ej heller inlät han sig i tal med någon annan. "Frukta ej," sade han till den lidande; "men lyd mig; tag Pastorn, eller hvem du vill, med dig; det skall ej ske dig något ondt, och ingen skall bli något varse, utom du sjelf. Det ligger väl en svart hund bredvid skatten; men jag skall drifva honom derifrån, och äfven sjelf för alltid försvinna. Sedan må du kasta ditt förkläde deröfver, och när du behagar låta dina drängar bära in skatten.

"I början ser det ej ut som guld, men förvara det väl i ett skrin; efter fyra veckor skall du hafva nog. En silfverkanna ligger deribland och tre Pater Noster, dem skänker du till kyrkan; vidare finner du tre sköna gullringar, som hafva tillhört den gamla Fru von Trebelin, hvares bild är inhuggen på grafstenen i kyrkmuren. Ringarna förvarar du för ditt eget hus och släpper dem aldrig ifrån dig. Åt mig, som ligger begraven i det stora hvalfvet, låter du sätta en liksten med följande inskrift:

Dig jag tackar för allt godt;

Himlen gaf Dig bättre lott.

"Sedan låter du reparera den bofälliga kyrkan, och gör med det öfriga hvad du helst vill."

Oaktadt alla dessa lysande löften förblef Margareta ståndaktigt vid sin vägran, hvaröfver spöket flera gånger började bitterligen gråta, och aftorkade sina tårar med hak-duken, så att den syntes alldeles våt. Men när detta ej hjälpte, började det åter nypas, och gaf den stackars förföljda ingen fred. Gamla herrn, för hvilken Margareta beskref vålnadens utseende, påmint sig, att i hans kyrkbänk, bakom en bänk af Göthiskt bildhuggeri, stod en taffla, hvarpå vore afbildade tre nunnor med deras namns underskrift, hvaribland äfven fanns en von Trebelin. Han lät genast hemta denna, betäckte underskrifterna, och visade den för Margareta, som straxt pekade på fröken Trebelin och sade: *Denna är min plågoanda.*

(Slut e. a. g.)

Inrikes Nyhet:

Lördagen den 13 dennes voro *Inrikes Nyheter* att läsa i *Inrikes Tidningen*!!!

N:o 40 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.